

Br:02-03-7046/1

Podgorica, 15. maj 2019. godine

MINISTARSTVO PRAVDE
-n/r ministra, g-din Zorana Pažina-

Poštovani gospodine Pažin,

Na osnovu Vašeg akta broj: 01-019-2376/19/1 od 09. maja 2019. godine, kojim se traži mišljenje na tekst Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vanparničnom postupku, Ministarstvo finansija daje sljedeće:

MIŠLJENJE

Predloženim zakonom obezbeđuju se dodatne procesne garancije za zaštitu prava i interesa lica prema kojima je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti, odnosno lica kojima je oduzeta poslovna sposobnost.

Na tekst Predloga zakona i Izvještaj o analizi uticaja propisa sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni akt i Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, utvrđeno je da za implementaciju Predloga uredbe nijesu potrebna dodatna sredstva u Budžetu Crne Gore.

Uvidom u dostavljeni tekst i Izvještaj o analizi uticaja propisa u djelu procjene fiskalnog uticaja, utvrđeno je da je za implementaciju ovog zakona potrebno obezbijediti finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore u ukupnom iznosu od 47.950,00 €, za 2020. godinu, u okviru godišnjeg Budžeta, kod potrošačke jedinice Sudstvo.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija nema primjedbi na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vanparničnom postupku, s tim da dodatna sredstva za implementaciju navedenog zakona budu u okviru sredstava, koja će u skladu sa mogućnostima biti planirana godišnjim zakonom o budžetu potrošačkoj jedinici Sudstvo.

S poštovanjem,

MINISTAR
Darko Radunović

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ	MINISTARSTVO PRAVDE
NAZIV PROPISA	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vanparničnom postupku
<p>1. Definisanje problema</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? 	
<p>Odredbama Zakona o vanparničnom postupku ("Sl. list RCG", br. 27/06, Sl. list CG", 20/15) uređeni su uslovi i postupak za oduzimanje i vraćanje poslovne sposobnosti punoljetnim licima. Analizom pojedinih odredaba ovog zakona, a imajući u vidu značaj i dalekosežnost pravnih posljedica oduzimanja poslovne sposobnosti, ocijenjeno je da je potrebno obezbijediti dodatne procesne garancije za zaštitu prava i interesa lica prema kojima je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti, kroz propisivanje obaveznog neposrednog opažanja lica prema kome je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti od strane suda, u prisustvu vještaka, a prije donošenje odluke o odustanku od saslušanja tog lica samo ako bi po usmenom izjašnjenju vještaka, u slučaju iz člana 35 stav 2 Zakona o vanparničnom postupku, to saslušanje moglo da bude štetno po njegovo zdravlje ili ako saslušanje uopšte nije moguće, s obzirom na duševno ili fizičko stanje tog lica, te, s obzirom da je stanje zdravlja promjenljivo, kroz propisivanje obaveznog periodičnog preispitivanja odluka o oduzimanju poslovne sposobnosti, koje pokreće sud po službenoj dužnosti u periodu koji ne može biti duži od pet godina od pravosnažnosti odluke o oduzimanju poslovne sposobnosti. Predložene izmjene i dopune treba da riješe navedene probleme.</p> <p>Prepoznati problem uzrokovala su postojeća zakonska rješenja koja sudu nijesu stavljala na raspolaganje mogućnost da po službenoj dužnosti vrši periodičnu provjeru pravosnažnih odluka o oduzimanju poslovne sposobnosti, ali su mu ostavljala mogućnost da bez neposrednog opažanja lica prema kome je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti donese odluku da to lice ne sasluša, u slučaju kada procijeni da bi to saslušanje moglo da bude štetno po njegovo zdravlje ili ako saslušanje uopšte nije moguće, s obzirom na duševno ili fizičko stanje tog lica.</p> <p>Mogućnost zloupotrebe od strane srodnika ili drugih lica koja imaju određeni interes da nekom licu bude oduzeta poslovna sposobnost, te vremenski neograničeno egzistiranje odluke o oduzimanju poslovne sposobnosti, koja, potencijalno, može biti neadekvatna stanju fizičkog ili mentalnog zdravlja nekog lica ako se isto u međuvremenu promijenilo, glavne su posljedice prethodno navedenog problema. Slijedom navedenog, lica o čijim se pravima odlučuje u postupku oduzimanja i vraćanja poslovne sposobnosti, čiji je krajnji cilj zaštita njegovih prava i interesa, su subjekti za koje posljedice mogu nastati.</p> <p>Bez predloženih izmjena i dopuna predmetnog propisa, lica kojima je oduzeta poslovna sposobnost i dalje bi bila uskraćena za vrstu i obim poslova koje bi, s eventualnim poboljšanjem stanja mentalnog zdravlja, mogla samostalno preduzimati, shodno tom poboljšanju, a što bi nesumnjivo pozitivno uticalo na njihov svakodnevni život, dok bi pravna sigurnost i dalje mogla biti narušena potencijalnom zloupotrebom od strane lica koja imaju određeni interes, a koja su zakonom ovlašćena na pokretanje ovog postupka.</p>	

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Predloženim zakonom obezbjeđuju se dodatne procesne garancije za zaštitu prava i interesa lica prema kojima je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti, odnosno lica kojima je oduzeta poslovna sposobnost.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Objasniti preferiranu opciju?**

Obaveza donošenja ovog zakona proizilazi iz Programa rada Vlade Crne Gore za 2019. godinu. Unaprjeđenje postojećih zakonskih rješenja pokazalo se kao jedini cjelishodan i opravdan način uklanjanja problema koji je prepoznat u njihovoj dosadašnjoj praktičnoj primjeni.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

Direktni efekti predložene regulatorne promjene odraziće se na rad sudova. Naime, predloženim izmjenama i dopunama predviđeno je da odluku o saslušanju lica prema kome je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti donosi sud nakon neposrednog opažanja tog lica u prisustvu vještaka odgovarajuće struke, da je svaku odluku o odustanku od saslušanja lica prema kome je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti sud dužan da obrazloži, te da sud po službenoj dužnosti vrši periodičnu provjeru daljeg postojanja razloga za potpuno, odnosno djelimično oduzimanje poslovne sposobnosti. Predložene regulatorne promjene će se nesumnjivo pozitivno odraziti na lica prema kojima je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti, odnosno na lica kojima je poslovna sposobnost oduzeta.

Pozitivne posljedice donošenja ovog propisa u svemu opravdavaju troškove koje će on stvoriti, jer se odnose na izuzetno osjetljivu grupu ljudi – lica sa invaliditetom, u vezi sa kojima postoji dužnost preduzimanja odgovarajućih mjera radi potpune zaštite njihovih prava i interesa.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Objasniti;**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Objasniti;**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;**

- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

Za implementaciju ovog zakona potrebno je obezbijediti finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore u ukupnom iznosu od 47.950,00 €, za 2020.godinu. Potrebna sredstva je neophodno obezbijediti u okviru godišnjeg Budžeta, kod potrošačke jedinice „Sudstvo“. Nije predviđeno donošenje podzakonskih akata koji bi proizveli dodatne troškove u Budžetu Crne Gore. Iznos sredstava za implementaciju ovog zakona potrebno je obezbijediti za narednu godinu, a ista će biti upotrijebljena u postupcima za provjeru ranije donesenih odluka o oduzimanju poslovne sposobnosti. Prilikom obračuna potrebnih finansijskih sredstava za primjenu ovog zakona korišćeni su podaci Ministarstva rada i socijalnog staranja o broju lica kojima je oduzeta poslovna sposobnost - 685 i iznosu sredstava za angažovanje vještaka u postupku oduzimanja poslovne sposobnosti – 70,00 € po jednom predmetu. Nije bilo primjedbi na tekst zakona, kao ni problema prilikom obračuna potrebnih finansijskih izdataka za njegovu primjenu.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti

U izradi ovog zakona nije bilo neophodno koristiti eksternu ekspertizu. Prije početka rada na izradi Nacrta ovog zakona upućen je javni poziv za konsultovanje zainteresovane javnosti, političkim i drugim organizacijama, kao i nevladinim organizacijama, ali nije bilo zainteresovanih strana za učešće u radnoj grupi.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Nema potencijalnih prepreka za implementaciju ovog zakona. Glavni indikator koji će ukazati na ispunjenje ciljeva ovog zakona predstavljace godišnji izvještaj o postupanju sudova u predmetima oduzimanja i vraćanja poslovne sposobnosti, odnosno izvještaj sudova o broju izmijenjenih odluka nakon izvršene periodične provjere. Ministarstvo pravde je zaduženo za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene ovog zakona.

Podgorica, 06.02.2019.godine

